

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valimiskomisjon
otsus
algtekst
23.08.2017
RT III, 25.08.2017, 1

Valimisliit „Harku Liit” kaebuse läbivaatamine

Vastu võetud 23.08.2017 nr 29

Kaebuse asjaolud

Harku Valla Valimiskomisjon registreeris 17.08.2017 otsusega nr 7 Valimisliidu „Harku Liit” ja 17.08.2017 otsusega nr 8 valimisliidu „Harku valimisliit”.

Kaebuse sisu

18.08.2017 esitas Valimisliit „Harku Liit” volitatud esindaja Aule Kikas kaebuse Vabariigi Valimiskomisjonile, milles palus tühistada Harku Valla Valimiskomisjoni 17.08.2017 otsus nr 8 valimisliidu „Harku valimisliit” registreerimise kohta.

Kaebaja leiab, et nimed Valimisliit „Harku Liit” ja „Harku valimisliit” on eksitavalt sarnased, kuna neis kattuvad sõnad olulisel määral, mis võib tekitada valijas selgusetuse valimisliitude eristamise küsimuses. Asjaolu, et valimisliitude nimedes esineb kolm samatüvelist sõna („valimisliit”, „Harku” ja „liit”), annab aluse nimede eksitava sarnasuse sedastamiseks. Kaebaja lisab, et nimi Valimisliit „Harku Liit” on lühendatud nimekuju varasemalt kahel korral valimistel osalenud ning volikogus esindatud „Valimisliit Harku Valla Kodanike Ühenduste Liit” nimest. KOVVS § 31¹ sätestab, et valimisliidu nimi ei või olla ebaesteetiline või eksitav ning et keelatud on valimisliidu nimenä kasutada erakonna või mõne muu valimisliidu nime või sellega eksitavalt sarnast nime. Valimisliidu „Harku valimisliit” registreerimisega on Harku Valla Valimiskomisjon seega rikkunud seadust ja Valimisliidu „Harku Liit” õigusi.

„Harku valimisliidu” seisukoht

„Harku valimisliit” volitatud esindaja Viktoria Kossenکو esitas oma seisukohad 22.08.2017 e-kirjaga ja ühtlasi teatas, et tal ei ole võimalik Vabariigi Valimiskomisjoni 23.08.2017 koosolekul osaleda. „Harku valimisliit” ei nõustu väitega, et mõlema valimisliidu nimed on liiga sarnased. Eelmistel valimistel osalenud „Valimisliit Harku Valla Kodanike Ühenduste Liit” ei ole siiani kasutanud nime „Harku Liit”. Kui peaks tekkima segadus valijate seas, siis ainuüksi mainitud nimemuutuse tõttu, mitte aga sel põhjusel, et kaks valimisliitu kasutavad lühikest nime, milles esineb sõna „Harku”. Sõna „Harku” peaks olema avatud iga valimisliidu jaoks, kuna nad esindavad just seda piirkonda, kus valimisliit aktiivselt tegutseb.

Harku Valla Valimiskomisjoni seisukoht

Harku Valla Valimiskomisjon leiab 21.08.2017 arvamuses, et kaebus tuleb jätta rahuldamata. Valla valimiskomisjon märgib, et vaidlust ei ole selles, et valimisliidud nimedega Valimisliit „Harku Liit” ja „Harku Valimisliit” eelmistel valimistel ei osalenud. Valla valimiskomisjon selgitab, et põhiseaduse §-st 156 tuleneva passiivse valimisõiguse tagamiseks tuleb tõlgendada KOVVS § 31¹lg 5 kolmandat lauset kitsendavalt. Tõlgendamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et kohalikul tasandil toimuvate nn isikuvalimiste tõttu ei saa omistada valimisliidu nimele samaväärset tähendust võrreldes riigi tasandil toimuvate nn nimekirjavalimistega. Võib eeldada, et kohaliku omavalitsuse volikogu tasandil hääletatakse valdavalt enda elukohaga seotud, nn kohalikke huve kaitsva kandidaadi poolt, mitte kindla nimekirja poolt, sõltumata viimases kandideerivatest isikutest. Kuna tegemist on Harku vallas toimuvate valimistega, siis on arusaadav, et mõlema valimisliidu nimes esineb sõna „Harku”. Seda asjaolu ei saa valimisliidule „Harku Valimisliit” ette heita. Ühtlasi kohustab KOVVS § 31¹lg 2 kasutama valimisliidu nimetuses sõna „valimisliit”. Kuna kõnealuse kahe valimisliidu nimed ei kattu ning sõnad „valimisliit” ja „liit” ei ole samad ega samatähenduslikud, siis valimiskomisjoni hinnangul olid ja on esitatud avaldustes märgitud nimed „Valimisliit „Harku Liit”” ja „Harku valimisliit” piisavalt eristatavad, et selliste nimedega valimisliidud registreerida.

Vabariigi Valimiskomisjoni seisukoht ja põhjendused

1. Kaebus on esitatud 18.08.2017, s.o üks päev pärast vaidlustatava otsuse tegemist. Seega on kaebus esitatud KOVVS § 66 lõikes 1 sätestatud tähtaega järgides. Valimisliit „Harku Liit” on vaidlustanud „Harku Valimisliidu” registreerimise põhjendusel, et valimisliidu nimi on eksitavalt sarnane Valimisliit „Harku Liit”

nimega. Valimisliitude nime sarnasuse hindamisel tuleb lähtuda valimisliitude registreerimise järjekorrast, s.t ei saa registreerida valimisliitu nimega, mis on eksitavalt sarnane juba eelnevalt registreeritud valimisliidu nimele. Harku Valla Valimiskomisjoni 17.08.2017 otsustest nähtub, et Valimisliit „Harku Liit” registreeriti esimesena (otsus nr 7) ja „Harku valimisliit” järgmisena (otsus nr 8). Kaebaja tuleb lugeda huvitatud isikuks, kuna eksitavalt sarnase nimega valimisliidu registreerimine valimisteks ja valimistel osalemine võib mõjutada kaebuse esitanud valimisliidu hääletamistulemust.

2. KOVVS § 31¹ lõike 5 teine lause sätestab, et eelmistel volikogu valimistel registreeritud valimisliidu nime võib kasutada juhul, kui üle poole eelmise valimisliidu moodustajatest on ka uue valimisliidu moodustajateks. Valimisliit „Harku Liit” viitab kaebuses, et nende nimi on lühendatud vorm eelmistel valimistel osalenud valimisliidu nimest „Valimisliit Harku Valla Kodanike Ühenduste Liit”. Käesolevas vaidluses ei ole see väide asjassepuutuv, kuna seaduses antav valimisliidu nime järjepidevuse kaitse on selgelt piiritletud 1) moodustajate ringiga ning 2) laieneb vaid samale, eelmistel valimistel kasutatud valimisliidu nimele. Valimisliit „Harku Liit” nimelist valimisliitu 2013. a kohaliku omavalitsuse volikogu valimisteks ei registreeritud ja seega pole KOVVS § 31¹ lõige 5 teine lause kohaldatav.

3. Järgnevalt hindab Vabariigi Valimiskomisjon nimekuju „Harku valimisliit” üldist vastavust KOVVS-is sätestatud valimisliidu nimele esitatavatele nõuetele. Valimisliidu ja erakonna nimega seonduvat reguleerib KOVVS § 31¹. Nimi vastab KOVVS § 31¹ lõikes 2 sätestatule (nimes sisaldub sõna „valimisliit”), nimi ei ole eksitav ega ebaesteetiline, samuti pole tegemist eelmistel valimistel registreeritud valimisliidu nimega (KOVVS § 31¹ lg 5).

4. Nimede sarnasuse kohta sätestab KOVVS § 31¹ lõike 5 kolmas lause, et keelatud on valimisliidu nimena kasutada erakonna või mõne muu valimisliidu nime või sellega eksitavalt sarnast nime. Seega seadus lubab valimisliidu nimede sarnasust, kuid mitte eksitavalt sarnasust ega nimede samasust. Arvestades, et valijal peab olema valimistel võimalik teha takistamatult valik erakondade ja valimisliitude nimekirjade (samuti üksikkandidaatide) vahel, tuleb eksitavalt sarnaseks pidada valimisliidu nime siis kui nimed ei ole valija jaoks eristatavad.

5. Nimed Valimisliit „Harku Liit” ja „Harku valimisliit” on sarnased. Mõlemas nimes on nii sõna „valimisliit” kui „Harku”, seejuures sõna „valimisliit” kasutamine on kohustuslik vastavalt KOVVS § 31¹ lõikele 2. Sõnapaaride „Harku Liit” ja „Harku valimisliit” erinevus, arvestades ka sõnade „liit” ja „valimisliit” erinevat tähendust, muudab aga nimed valija jaoks eristatavaks. Seetõttu ei saa neid kahte nime pidada eksitavalt sarnaseks ning „Harku valimisliit” registreerimine ei ole vastuolus KOVVS § 31¹ lõikega 5.

Lähtudes KOVVS § 66 lõike 3 punktist 1 Vabariigi Valimiskomisjon otsustab:

jätta Valimisliidu „Harku Liit” kaebus rahuldamata.

Vastavalt KOVVS §-le 66¹ võib huvitatud isik, kes leiab, et Vabariigi Valimiskomisjoni otsusega rikutakse tema õigusi, esitada otsuse peale kaebuse põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses ettenähtud korras Riigikohtule. Kaebus esitatakse Riigikohtule kolme päeva jooksul Vabariigi Valimiskomisjoni otsuse teatavakstegemisest arvates Vabariigi Valimiskomisjoni kaudu.

Meelis Eerik
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees